

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z wiedzy o społeczeństwie w klasie 8

Ocena „niedostateczny”

Uczeń:

- nie potrafi się wypowiedzieć pomimo pomocy nauczyciela;
- nie opanował materiału z zakresu niezbędnych wymagań do kontynuowania uczenia się;
- nie umie wykonywać prostych zadań i poleceń nauczyciela;
- jest niesystematyczny i brakuje mu chęci do nauki;
- nie wykazuje zainteresowania przedmiotem.

Ocena „dopuszczający”

Uczeń:

- jest w stanie wykonać proste polecenia nauczyciela;
- posiada minimum wiedzy z przedmiotu wiedza o społeczeństwie;
- nie jest w stanie jasno się wypowiedzieć na poruszane tematy podczas lekcji;
- podczas lekcji jest bierny, choć wykazuje chęć do współpracy;
- wie, że człowiek jest istotą społeczną i biologiczną;
- odróżnia cechy wrodzone od nabytych oraz potrzeby materialne od niematerialnych;
- wymienia czynniki produkcji czy wartości uniwersalne;
- rozumie, że celem działalności gospodarczej człowieka jest zaspakajanie własnych potrzeb a praca i umiejętności człowieka są podstawą rozwoju jednostki i społeczeństwa;
- potrafi wyjaśnić pojęcia – grupa społeczna, praca, rynek, bezrobocie, asertywność;
- potrafi wymienić rodzaje grup społecznych, funkcje i rodzaje pracy;
- wie do jakich grup należy oraz jakim typem grupy jest rodzina;
- potrafi wymienić charakterystyczne elementy dla właściwego porozumiewania się;
- rozróżnia komunikację werbalną i niewerbalną;
- zna sposoby rozwiązywania konfliktów;
- wie, jakie są przyczyny powstawania konfliktów;
- potrafi wyjaśnić, czym zajmuje się genealogia oraz wymienić członków rodziny;
- potrafi wymienić funkcje rodziny, zna swoje prawa i obowiązki jako członka rodziny;

- wie, gdzie szukać informacji o możliwości zatrudnienia; zna lokalizację urzędu pracy w swoim miejscu zamieszkania;
 - właściwie potrafi zdefiniować pojęcia: gospodarstwo domowe, konsumpcja, lokata bankowa, kredyt, emerytura, zawód, kwalifikacja;
 - potrafi wymienić oczekiwane kompetencje wybranych kategorii społeczno-zawodowych;
 - potrafi wymienić główne źródła jego dochodów (z działalności zarobkowej: pracy, działalności gospodarczej, umów cywilnoprawnych oraz świadczeń społecznych);
 - wie, jakie są podstawowe dane jego szkoły: nazwa, adres, patron, nazwisko dyrektora;
 - potrafi wymienić organy szkoły, główne zadania szkoły, zadania samorządu uczniowskiego;
 - wie, kto w jego szkole jest przewodniczącym SU;
 - potrafi zdefiniować pojęcia: prawa człowieka, konwencja, cyberprzestrzeń, cyberprzemoc;
 - wie, jakie są najważniejsze prawa i wolności człowieka, jakie są nazwy podstawowych dokumentów dotyczących praw człowieka;
 - zna główne prawa i obowiązki dziecka, instytucje związane z ochroną praw dziecka: RPD i UNICEF;
 - kojarzy nazwiska najbardziej znanych osób związanych z obroną praw człowieka;
 - potrafi podać przykłady łamania praw człowieka we współczesnym świecie
 - wie, czym jest Powszechna Deklaracja Praw Człowieka oraz jaką rolę odgrywa RPO;
 - potrafi wymienić podstawowe prawa i obowiązki obywatela RP;
 - wie, w jakim dokumencie są zapisane prawa i obowiązki obywatela RP;
 - potrafi wymienić rodzaje przemocy wobec nieletnich;
 - wie, jak się zachować w sytuacji wystąpienia przemocy;
 - potrafi podać różnice między sytuacją prawną małoletniego a nieletniego;
 - wie, jakie są jego prawa w razie kontaktu z policją lub służbami mundurowymi;
 - potrafi wymienić korzyści i zagrożenia płynące z internetu i telefonów komórkowych;
 - jest świadomy zjawiska - uzależnienie od internetu;
 - potrafi zdefiniować: społeczeństwo obywatelskie, frekwencja, etyka, kultura, polityka;
 - potrafi zaproponować aktywności na rzecz klasy, szkoły;
 - definiuje pojęcia: organizacja pozarządowa, stowarzyszenie, fundacja, wolontariusz, partia polityczna, kampania wyborcza, statut, związek zawodowy, samorząd zawodowy, strajk;
 - potrafi wymienić przykładowe cele działalności organizacji pozarządowych;
-

- definiuje pojęcia: środki masowego przekazu, fakt, opinia, reklama, perswazja, reklama społeczna, kampania społeczna;
- potrafi wymienić różne rodzaje środków masowego przekazu;
- umie analizować proste sondaże;
- wie, jakie są podstawowe formy przekazów reklamowych;
- rozumie komercyjne cele reklam;
- rozumie różnice między reklamą komercyjną a reklamą społeczną;
- potrafi podać przykład reklamy społecznej;
- definiuje i rozumie pojęcia: naród, obywatelstwo, ojczyzna, patriotyzm, nacjonalizm, Polonia, tolerancja, mniejszość narodowa, mniejszość etniczna, stereotyp, imigranci, uchodźcy, państwo, obywatelstwo, monarchia, republika;
- wymienia polskie symbole narodowe oraz zna tekst Mazurka Dąbrowskiego;
- wie, jak należy zachować się wobec polskich symboli narodowych oraz że swoją postawą może dbać o dobre imię Polski;
- potrafi wymienić mniejszości narodowe i etniczne zamieszkujące Polskę oraz elementy wchodzące w skład państwa;
- wie, jakim typem państwa jest Polska;
- definiuje i rozumie pojęcia: demokracja, referendum, konstytucja, ustawa, opozycja, sejm, senat, poseł, kadencja, prawo, kodeks, sądy, prokurator;
- potrafi wymienić podstawowe zasady państwa demokratycznego, podstawowe zasady ustroju RP;
- nazywa centralne organy państwowe;
- zna datę uchwalenia konstytucji RP, zasady wyboru Prezydenta RP;
- wie, z ilu posłów i senatorów składa się parlament, kto pełni funkcję Prezydenta RP, kto tworzy Radę Ministrów;
- zna nazwisko obecnego premiera i wie, czym zajmuje się Trybunał Konstytucyjny;
- definiuje i rozumie pojęcia: samorząd terytorialny, kadencja, gmina, wójt, burmistrz, prezydent, powiat, starosta, województwo, marszałek;
- wie, jakie są zasady prawa wyborczego;
- wie, komu przysługuje bierne i czynne prawo wyborcze;
- potrafi zlokalizować siedzibę władz gminy;
- wie, kto pełni w jego gminie funkcję prezydenta/wójta lub burmistrza, kto pełni funkcję starosty w jego powiecie;

- potrafi na mapie wskazać województwo, w którym mieszka i jego stolicę, a także nazwać województwa ościennie;
- kojarzy podstawowe fakty z historii swojej gminy;
- potrafi wymienić symbole Unii Europejskiej, Ojców Europy, najważniejsze instytucje europejskie;
- zna aktualną liczbę członków UE, datę przyjęcia Polski do Unii Europejskiej;
- potrafi wskazać na mapie państwa członkowskie Unii Europejskiej;
- wie, na czym polega obywatelstwo europejskie;
- zna wyniki referendum akcesyjnego;
- zna pojęcia: wspólny rynek, strefa Schengen, region, euroregion;
- potrafi wymienić główne fundusze europejskie;
- rozumie dlaczego UE wyrównuje szanse regionów;
- zna programy edukacyjne realizowane w ramach UE;
- wie, czym jest NATO, ONZ oraz potrafi wymienić najważniejsze organy NATO, główne organy ONZ;
- umie wyjaśnić pojęcia: Układ Warszawski, zimna wojna, kraje rozwijające się, Trzeci Świat, uchodźcy, emigranci, terroryzm, globalne ocieplenie, dziura ozonowa, kwaśne deszcze;
- wie, w którym roku Polska została przyjęta do NATO;
- zna datę powstania ONZ i datę przyjęcia do niej Polski;
- wie, kto jest obecnie Sekretarzem Generalnym ONZ;
- wie, gdzie znajduje się siedziba ONZ;
- umie wskazać na mapie przykładowe kraje rozwijające się w Azji i w Afryce;
- potrafi wymienić najważniejsze przyczyny biedy w krajach rozwijających się, przyczyny współczesnych wojen.

Ocena „dostateczny”

Uczeń:

Ocenę „dostateczny” otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę „dopuszczający” i ponadto:

- jest aktywny na lekcjach sporadycznie;
- posiada wiedzę wyrywkową i fragmentaryczną;
- posiada problemy z samodzielnym sformułowaniem i uzasadnieniem swoich wypowiedzi;

- udziela odpowiedzi na proste pytania nauczyciela;
- wykonuje samodzielnie proste zadania, które przydzielili mu grupa;
- potrafi omawiać proste diagramy, wykresy, tabele;
- umie wymienić cechy człowieka wyróżniające go ze świata zwierząt, osiągnięcia cywilizacyjne ludzi na przestrzeni wieków;
- definiuje i rozumie pojęcia: socjalizacja, osobowość, potrzeby człowieka, socjalizacja, czynniki produkcji, grupy społeczne, rola społeczna, subkultura;
- umie wymienić ważne wartości w jego życiu;
- wie, czym zajmuje się ekonomia;
- potrafi opisać i kwalifikować grupy społeczne i warunki przynależności;
- zna sposoby podejmowania wspólnych decyzji;
- umie scharakteryzować grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania;
- podaje przykłady werbalnego i niewerbalnego porozumiewania się;
- zna zasady aktywnego słuchania;
- rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych;
- umie wyrazić emocje w komunikacji „ja”;
- zna pojęcia: asertywność, arbitraż, kompromis;
- potrafi uzasadnić, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele);
- potrafi uzasadnić szczególną rolę rodziny w życiu człowieka;
- zna prawa i obowiązki dzieci w rodzinie;
- umie omówić funkcje rodziny, wymienić dokumenty, w których gwarantowane są prawa rodziny;
- właściwie charakteryzuje funkcje pracy;
- zna pojęcia: rynek pracy, budżet rodzinny, depozyt bankowy, obligacja, akcja;
- umie skorzystać z biura pośrednictwa pracy;
- wie, jak należy przygotować dokumenty niezbędne w uzyskaniu pracy;
- umie wymienić rodzaje bezrobocia;
- potrafi wyjaśnić, jak funkcjonuje gospodarstwo domowe;
- rozumie, że sytuacja ekonomiczna rodziny zależy od wykształcenia i przedsiębiorczości jej członków;
- zna rodzaje ubezpieczeń społecznych;
- potrafi wymienić kategorie wydatków gospodarstwa domowego, planuje jego budżet;

- umie scharakteryzować pracę organów szkoły;
- rozumie, że oprócz praw uczeń ma obowiązki;
- umie wymienić kompetencje organów szkoły;
- zna funkcje szkoły, podstawowe dokumenty, na podstawie których funkcjonuje szkoła, system szkolny w Polsce, nazwisko Ministra Edukacji Narodowej;
- wymienia kompetencje samorządu uczniowskiego i przedstawia działania samorządu uczniowskiego;
- potrafi scharakteryzować oczekiwane kompetencje wybranych kategorii społeczno-zawodowych;
- rozumie, że wybierając zawód, trzeba uwzględnić zainteresowania, a także zapotrzebowanie na rynku;
- umie wymienić błędy popełniane przy wyborze szkoły i zawodu;
- potrafi przedstawić genezę praw człowieka, genezę praw dziecka;
- umie scharakteryzować najważniejsze prawa i wolności człowieka, podstawowe dokumenty określające prawa i wolności człowieka;
- umie wymienić generacje praw człowieka;
- wyjaśnia, że prawa człowieka są naturalne, niezbywalne i nienaruszalne;
- charakteryzuje podstawowe prawa dziecka zapisane w Konwencji o prawach dziecka;
- wie, jakie są kompetencje Rzecznika Praw Dziecka;
- umie omawiać cele działalności Funduszu Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci;
- potrafi wykazać, że prawa człowieka muszą być chronione;
- zna najważniejsze dokumenty tworzące uniwersalny system praw człowieka;
- umie wymienić organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony praw człowieka, regionalne systemy ochrony praw człowieka;
- rozumie, że oprócz praw obywatel ma też powinności;
- charakteryzuje wybrane prawa i obowiązki obywatelskie;
- umie korzystać z Konstytucji RP i potrafi wyszukać zapis o danym prawie lub obowiązku obywatelskim;
- potrafi scharakteryzować rodzaje przemocy wobec nieletnich;
- wie, jak rozpoznać wystąpienie przemocy;
- potrafi wymienić osoby i instytucje, które należy powiadomić w sytuacji wystąpienia lub podejrzenia przemocy;
- umie przedstawić przykłady zastosowania internetu i telefonu komórkowego w życiu codziennym;

- charakteryzuje korzyści i zagrożenia z korzystania z internetu i z telefonów komórkowych;
 - wie, na czym polega *hejt* i rozumie, czym są *fake news*;
 - zna podstawowe sposoby zabezpieczania internetu;
 - wymienia podmioty życia publicznego, cechy dobrego obywatela;
 - definiuje i rozumie pojęcia: czynne i bierne prawo wyborcze, organizacja pożytku publicznego, kultura polityczna;
 - wskazuje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna);
 - wymienia i rozpoznaje różne formy uczestnictwa obywatelskiego w życiu publicznym;
 - umie wyjaśnić ideę wolontariatu i przedstawić formy działalności wolontariuszy,
 - potrafi przedstawić cele i formy działań stowarzyszeń i fundacji;
 - wymienia systemy partyjne na świecie, typy partii, partie polityczne, których przedstawiciele zasiadają w Sejmie RP;
 - wie, jakie są cechy i funkcje partii politycznych;
 - potrafi wyjaśnić zasadę pluralizmu politycznego;
 - zna zasady zakładania partii politycznych;
 - potrafi określić, jakie są podstawowe zadania i możliwości działania związków zawodowych i samorządów zawodowych;
 - umie omawiać szczególną rolę historyczną NSZZ „Solidarność”;
 - uzasadnia potrzebę przestrzegania zasad etycznych w życiu publicznym;
 - charakteryzuje środki masowego przekazu;
 - umie wymienić funkcje środków masowego przekazu;
-

- potrafi znaleźć w mediach wiadomości na wskazany temat;
- umie odróżnić fakt od opinii;
- wie, czym jest opinia publiczna, jak się bada opinię publiczną;
- rozumie perswazyjny charakter reklamy, jak reklama wpływa na postępowanie konsumentów na rynku;
- potrafi przedstawiać funkcje reklamy;
- umie scharakteryzować: najważniejsze formy przekazów reklamowych, wybrane reklamy społeczne;
- wie, jakie znaczenie ma marketing;
- umie określić cele reklam i kampanii społecznych;

- definiuje pojęcia: naród, świadomość narodowa, szowinizm, kosmopolityzm, Polonia;
- umie wyjaśnić: czynniki narodotwórcze, suwerenność, państwo unitarne, federacja, państwo totalitarne, autorytarne, demokratyczne;
- zna zasady nabywania obywatelstwa;
- zna historię powstania polskich symboli narodowych;
- uczestniczy zgodnie i z powagą w obchodach rocznicowych uroczystości państwowych i szkolnych;
- wie, w czym przejawiać się powinna postawa patriotyczna młodego i dorosłego człowieka;
- posiada świadomość konieczności wypełnienia obowiązków wobec ojczyzny;
- potrafi scharakteryzować mniejszości narodowe i etniczne zamieszkujące Polskę;
- wskazuje na mapie miejsca zwartego zamieszkiwania mniejszości narodowych i etnicznych;
- definiuje pojęcie, potrafi wymienić cechy i funkcje państwa;
- zna cele, jakie realizuje państwo;
- umie wymienić funkcje państwa, formy państwa;
- potrafi scharakteryzować monarchię i republikę;
- umie odróżnić państwa o ustroju demokratycznym od państw niedemokratycznych i zna w nich sytuację jednostki;
- potrafi wymienić przykłady monarchii i republik w Europie;
- umie scharakteryzować podstawowe zasady państwa demokratycznego;
- zna pojęcia: konstytucja, korupcja, konkordat, obywatelska inicjatywa ustawodawcza, preambuła, absolutorium, elektorat, interpelacja, immunitet, Zgromadzenie Narodowe, immunitet parlamentarny, koalicja;
- umie odróżnić formy demokracji pośredniej od bezpośredniej;
- zna układ treści Konstytucji RP, strukturę władzy centralnej;
- potrafi podać szczególne cechy konstytucji;
- umie scharakteryzować podstawowe zasady ustroju RP;
- wie, że konstytucja jest ustawą zasadniczą, podstawowym aktem prawnym;
- potrafi znaleźć w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przepisy dotyczące wskazanej kwestii;
- przyporządkowuje instytucje według zasad trójpodziału władzy;
- przedstawia sposób powoływania parlamentu;
- wymienia uprawnienia Sejmu i Senatu, partie polityczne, których przedstawiciele zasiadają w polskim parlamencie, uprawnienia Prezydenta RP;

- zna sylwetki dotychczasowych prezydentów RP, ze szczególnym uwzględnieniem osoby obecnie piastującej ten urząd;
- omawia procedurę tworzenia Rady Ministrów;
- wymienia uprawnienia Rady Ministrów;
- zna strukturę wymiaru sprawiedliwości w Polsce, zasady wymiaru sprawiedliwości, a szczególnie zasadę niezawisłości sędziowskiej i zasadę dwuinstancyjności procesu sądowego;
- potrafi podać kompetencje Trybunału Konstytucyjnego Rzeczypospolitej Polskiej;
- umie wyjaśnić zasadę państwa prawa;
- przedstawia, w jakich sprawach orzeka sąd rejonowy;
- zna pojęcia: samorząd terytorialny, elektorat, komitet wyborczy, kampania wyborcza, mienie komunalne, budżet gminy;
- zna strukturę samorządu terytorialnego w Polsce;
- wymienia organy samorządu wojewódzkiego, powiatowego i gminnego;
- zna nazwy i rozmieszczenie na mapie wszystkich województw w Polsce;
- wymienia organy gminy;
- umie wskazać zadania własne i zlecone gminy;
- wie, kto jest przewodniczącym rady w jego gminie;
- wymienia zadania samorządu gminnego;
- zna różne sposoby wpływania obywateli na decyzje władz gminy;
- wie jakie sprawy można załatwić w urzędzie gminy, jak powstaje i na co jest przeznaczony budżet gminy, jakie sprawy można załatwić w urzędzie powiatowym;
- umie przedstawić możliwości załatwienia spraw poprzez e-urząd;
- potrafi podać uprawnienia organów gminy i sposób ich odwołania;
- umie wymienić organy samorządu powiatowego i sposób ich powoływania oraz odwoływania, organy samorządu wojewódzkiego i sposób ich powoływania oraz odwoływania;
- wymienia zakres spraw, którymi zajmuje się samorząd powiatowy, zakres spraw, którymi zajmuje się samorząd wojewódzki;
- wie, jakie sprawy można załatwić w urzędzie marszałkowskim, jakie sprawy można załatwić w urzędzie wojewódzkim;
- wypełnia wniosek o paszport (delegatura urzędu wojewódzkiego);
- znajduje i przedstawia informacje na temat swojej gminy, wydarzeń i postaci z jej dziejów;
- potrafi podać, kto pełni funkcje przewodniczącego rady gminy/miasta;

- umie omawiać etapy tworzenia Unii Europejskiej;
- umie wskazać na mapie starych i nowych członków Unii Europejskiej;
- potrafi scharakteryzować trzy filary UE, przyczyny przystąpienia Polski do UE, działanie głównych funduszy europejskich, programy edukacyjne realizowane w ramach UE;
- umie wymienić obywateli polskich pełniących ważne funkcje w instytucjach unijnych;
- zna podstawowe zasady wspólnego rynku europejskiego;
- rozumie, jakie znaczenie dla Polski ma swobodny przepływ osób i wybór miejsca pracy;
- potrafi określić, jakie środki finansowe otrzyma Polska w latach 2014–2020;
- umie wskazać na mapie euroregiony;
- potrafi wskazać na mapie państwa należące do NATO;
- umie wyjaśnić, czym jest OBWE i Partnerstwo dla Pokoju;
- zna kompetencje głównych organów NATO, zadania głównych organów ONZ;
- na podstawie tekstu źródłowego określa cele i zasady działania NATO;
- umie wskazać na mapie miejsca, gdzie Polska brała udział w misjach wojskowych NATO;
- wymienia najważniejsze organizacje wyspecjalizowane ONZ;
- na podstawie Karty Narodów Zjednoczonych omawia cele organizacji;
- charakteryzuje przyczyny biedy w krajach rozwijających się, przyczyny i przebieg konfliktu zbrojnego w wybranym kraju;
- umie wyjaśnić, na czym polegają globalne ocieplenie, zagłada lasów tropikalnych, niedobory wody, dziura ozonowa, kwaśne deszcze;
- rozumie różnicę między uchodźcą a imigrantem;
- poprawnie stosuje pojęcie „globalizacja”;
- umie opisać metody, jakimi posługują się terroryści dla osiągnięcia swoich celów;
- potrafi podać przykłady najważniejszych zamachów terrorystycznych w ostatnich latach;
- umie wskazać osoby, które są znane z działalności na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Nauczanie dwujęzyczne:

- uczeń zna podstawowe słownictwo z omawianych tematów;
- potrafi nazwać w języku angielskim podstawowe zagadnienia z zakresu społeczeństwa, edukacji, praw człowieka, środków masowego przekazu, narodu i państwa, demokracji, organizacji;
- konstruuje podstawowe definicje w języku angielskim np. społeczeństwo, komunikacja, naród, państwo, demokracja;

- podaje podstawowe przykłady w języku angielskim np. grup społecznych, komunikacji niewerbalnej, praw i obowiązków ucznia, środków masowego przekazu, organizacji międzynarodowych;

Ocena „dobry”

Uczeń:

Ocenę „dobry” otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę „dopuszczający”, „dostateczny” i ponadto:

- umie wyjaśnić różnicę między stowarzyszeniem a fundacją;
 - dostrzega różnice w typach partii i systemach partyjnych;
 - wymienia największe partie polityczne w Polsce i ich liderów;
 - potrafi wymienić partie polityczne, których przedstawiciele zasiadają w organach stanowiących samorząd terytorialny;
 - przedstawia cele działania partii politycznych oraz wykazuje, że konkurują one w życiu publicznym;
 - umie uzasadnić cel działania związków zawodowych;
 - potrafi określić, jaki wpływ na warunki pracy może mieć działalność związków zawodowych;
 - umie podać przykłady działań samorządów zawodowych i związków zawodowych;
 - wymienia związki zawodowe istniejące w Polsce;
 - umie uzasadnić znaczenie etyki i kultury w życiu publicznym, rozpoznać przejawy łamania zasad etycznych w życiu publicznym i podać skutki takich działań;
 - potrafi wyjaśnić rolę środków masowego przekazu w życiu obywateli;
 - wyjaśnia znaczenie środków masowego przekazu dla wolności słowa, na czym powinna polegać rzetelność dziennikarzy;
-
- argumentuje wpływ informacji na kształtowanie opinii publicznej i postaw;
 - wyjaśnia wpływ sondaży na kształtowanie opinii publicznych;
 - rozumie, dlaczego opinia publiczna jest badana;
 - potrafi prawidłowo interpretować badania opinii publicznej;
 - podaje przykłady ilustrujące perswazyjny charakter reklam;
 - wyjaśnia, jakie jest znaczenie gospodarcze i społeczne reklamy;
 - wykazuje korzyści i zagrożenia gospodarcze wynikające z istnienia reklam;
 - wymienia metody i formy używane przy prowadzeniu kampanii społecznych;

- na przykładzie wybranej kampanii lub reklamy społecznej wykazuje, jakie cele społeczne zostały dzięki niej zrealizowane;
- poprawnie stosuje pojęcia: naród, państwo, państwo unitarne, państwo federacyjne;
- potrafi wyjaśnić różnicę między narodowością a obywatelstwem;
- przedstawia warunki nabycia obywatelstwa polskiego z mocy prawa i wymienia inne formy uznania za obywatela polskiego oraz nadania obywatelstwa polskiego;
- poczuwa się do obowiązku ochrony symboli narodowych;
- propaguje właściwe postawy wobec symboli narodowych;
- potrafi wymienić przejawy patriotyzmu w czasie wojny i w czasie pokoju;
- umie ocenić postawę nacjonalistyczną;
- wie, w których państwach znajdują się największe skupiska Polonii;
- wyjaśnia, co oznacza być Polakiem lub członkiem innej wspólnoty narodowej/etnicznej;
- rozumie znaczenie pojęcia tolerancja;
- wymienia przyczyny emigracji Polaków;
- rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom;
- przedstawia, za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, prawa przysługujące etnicznym grupom mniejszościowym;
- potrafi podać przyczyny migracji ludzi, w tym uchodźców;
- omawia funkcje państwa;
- umie podać przykłady państw unitarnych i federacyjnych;
- omawia formy państw;
- zna i rozumie różnice między państwem totalitarnym i autorytarnym;
- wykazuje różnice między monarchią konstytucyjną a republiką;
- rozumie współzależność między sposobem sprawowania władzy a sytuacją obywatela w państwie;
- umie wyjaśnić zasadę suwerenności narodu, zasadę przedstawicielstwa;
- umie wymienić sprawy, które mogą być poddane pod referendum;
- zna różnice między demokracją większością a konstytucyjną;
- wymienia referenda ogólnokrajowe, których wyniki były wiążące, oraz referenda lokalne we własnej społeczności, które były ważne;
- potrafi wymienić słabości demokracji;
- umie wyjaśnić zasadę konstytucjonalizmu, zasadę państwa prawa, zasadę trójpodziału władzy, zasadę pluralizmu politycznego;

- poprawnie stosuje pojęcie „suwerenność”;
- wyjaśnia, jakie instytucje i w jaki sposób realizują w Polsce zasadę trójpodziału władzy;
- umie przedstawić organizację pracy parlamentu;
- potrafi omówić funkcje sejmu;
- wyjaśnia, jak powstają w Polsce ustawy;
- wie, komu przysługuje inicjatywa ustawodawcza;
- wie, kto pełni funkcje marszałków Sejmu i Senatu;
- znajduje informacje o życiorysie politycznym osób pełniących urząd prezydenta RP, które wybrano w wyborach powszechnych, oraz o działaniach urzędującego prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- potrafi omówić funkcje rządu;
- zna nazwiska obecnych wicepremierów;
- umie wykazać, że decyzje podejmowane w wybranym ministerstwie mają wpływ na życie jego rodziny;
- wie, w jaki sposób można odwołać rząd;
- porównuje uprawnienia prezydenta i Rady Ministrów;
- umie wyjaśnić, w jaki sposób Trybunał Konstytucyjny kontroluje zgodność prawa z konstytucją;
- zna kompetencje Trybunału Stanu;
- wyjaśnia podział na sądy powszechne i administracyjne;
- poprawnie stosuje pojęcie samorząd terytorialny;
- wyjaśnia, na czym polegają zasady decentralizacji i pomocniczości;
- rozumie podział zadań między organami władzy samorządowej a władzą centralną;
- określa specyfikę działalności organów terytorialnych;
- umie napisać podanie, krótki list w sprawie publicznej i wypełnić prosty druk urzędowy, np. wniosek o wydanie dowodu osobistego;
- potrafi analizować dane dotyczące budżetu gminy;
- umie podać przykłady działalności gospodarczej w gminie;
- przedstawia, jak zorganizowany jest urząd gminy (miasta/dzielnicy);
- korzysta z prostych procedur oraz z możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego;
- wskazuje, gdzie załatwić proste sprawy urzędowe (w jakich wydziałach);
- znajduje w mediach lokalnych informacje na temat publicznych działań osób pełniących funkcje w organach samorządu terytorialnego;

- wie, jakie obowiązki ma urzędnik wobec obywatela;
- wymienia cechy dobrego urzędnika samorządowego;
- podaje, w jakim wydziale starostwa powiatowego można załatwić wybrane sprawy;
- posługuje się formularzami urzędowymi;
- wymienia cechy dobrego urzędnika samorządowego;
- potrafi wyjaśnić różnicę między urzędem marszałkowskim a urzędem wojewódzkim;
- wie, kto sprawuje nadzór nad samorządem;
- potrafi wymienić zadania regionalnych izb obrachunkowych;
- znajduje w mediach lokalnych informacje na temat publicznych działań osób pełniących funkcje w organach samorządu terytorialnego;
- przedstawia tradycje i zwyczaje swojej społeczności regionalnej;
- zna zasady działania Unii Europejskiej;
- charakteryzuje kompetencje najważniejszych instytucji UE;
- wie, jakie były przyczyny utworzenia wspólnot europejskich;
- rozumie, na czym polega zasada pomocniczości i solidarności w UE;
- wymienia najważniejsze traktaty europejskie;
- przedstawia podstawowe korzyści związane z obecnością Polski w Unii Europejskiej;
- przedstawia znaczenie strefy Schengen dla obywateli Polski;
- charakteryzuje zasady wspólnego rynku;
- porównuje korzyści i straty wynikające z otworzenia wspólnego rynku pracy;
- potrafi znaleźć informacje o wykorzystaniu funduszy unijnych w swojej gminie lub swoim regionie;
- zna programy realizowane przez Polskę z otrzymanych funduszy UE;
- charakteryzuje: cele programu Erasmus+, zadania wybranych organizacji wyspecjalizowanych ONZ;
- rozumie znaczenie NATO dla bezpieczeństwa Polski;
- na podstawie analizy tekstu źródłowego określa, w jakich sytuacjach NATO może użyć siły militarnej;
- rozumie szczególną rolę Rady Bezpieczeństwa dla utrzymania pokoju na świecie;
- określa rolę Zgromadzenia Ogólnego dla umacniania współpracy między narodami;
- przedstawia działalność Polski w Organizacji Narodów Zjednoczonych;
- określa, na czym polega pomoc ekonomiczna i humanitarna dla państw rozwijających się;
- podaje przykłady pomocy dla krajów rozwijających się realizowanej przez państwo polskie i organizacje pozarządowe z Polski;

- charakteryzuje formy globalizacji: polityczną, gospodarczą, kulturową i produkcji;
- wskazuje na mapie miejsca najważniejszych konfliktów międzynarodowych;
- wyraża swoje opinie na temat terroryzmu;
- omawia konsekwencje konfliktów międzynarodowych i narodowościowych dla krajów nimi objętych;
- rozumie swoje związki z przyrodą i wie, że jest ona niezbędna do życia oraz funkcjonowania człowieka;
- podaje sposoby, za pomocą których każdy człowiek może się przyczynić do zmniejszenia globalnego ocieplenia, dziury ozonowej i niedoborów wody.

Nauczanie dwujęzyczne:

- uczeń dobrze zna podstawowe słownictwo z omawianych tematów;
- podaje nazwy angielskie omawianych pojęć z zakresu społeczeństwa, edukacji, praw człowieka, środków masowego przekazu, narodu i państwa, demokracji, organizacji międzynarodowych;
- potrafi podać w języku angielskim przykłady omawianych np. grup społecznych, praw i obowiązków ucznia, środków masowego przekazu, komunikacji niewerbalnej, organizacji międzynarodowych;
- wymienia właściwości i funkcje rodziny, narodu i państwa, mass media, organizacji międzynarodowych;
- wyszukuje podstawowe informacje na temat różnic narodowych i kulturowych np. w społeczeństwie,
- potrafi wymienić niektóre cechy państw demokratycznych, różne podejścia do narodu.

Ocena „bardzo dobry”

Uczeń:

Ocenę „bardzo dobry” otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę „dopuszczający”, „dostateczny”, „dobry” i ponadto:

- bardzo aktywnie uczestniczy w zajęciach;
- sprawnie i samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy;
- uzasadnia odpowiedzi, korzystając z wiadomości prasowych i telewizyjnych;
- potrafi posługiwać się omawianymi pojęciami w określonych sytuacjach;
- potrafi posługiwać się tekstem Konstytucji RP;

- potrafi interpretować diagramy, wykresy, tabele, mapki tematyczne i wyciągać wnioski;
- interpretuje teksty źródłowe;
- porównuje swoje miejsce w społeczeństwie z innymi;
- potrafi wyjaśnić, co kształtuje osobowość człowieka;
- wskazuje różnicę między procesem socjalizacji i resocjalizacji;
- dokonuje oceny własnej osoby w kontekście wartości uniwersalnych;
- potrafi dokonać analizy tekstu źródłowego i wykazać znaczenie istnienia potrzeb dla rozwoju człowieka;
- na podstawie różnych źródeł informacji wykazuje społecznie dobre i złe skutki częściowego zakazu handlu w niedzielę;
- dokonuje, korzystając z różnych źródeł informacji, oceny wybranej grupy społecznej;
- zna różne formy współpracy w grupie i w nich uczestniczy;
- uzasadnia znaczenie procedur demokratycznych i stosuje je w życiu grup, w których uczestniczy;
- współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich;
- wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji;
- potrafi zaprezentować wystąpienie, w którym stosuje zasady właściwego porozumiewania się;
- wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji;
- wykorzystuje informacje do tworzenia własnej wypowiedzi na temat wydarzeń z życia społecznego, w tym publicznego;
- potrafi ocenić wady i zalety różnych sposobów rozwiązywania konfliktów;
- stosuje techniki asertywne w wyrażaniu emocji i własnego zdania;
- potrafi wcielić się w rolę mediatora w sytuacji konfliktowej;
- potrafi opracować swoje drzewo genealogiczne;
- rozumie skutki bezrobocia dla gospodarki;
- potrafi zdefiniować i ocenić zjawisko pracobolizmu;
- rozumie, na czym polega budżet zrównoważony i czym jest deficyt;
- rozumie, na czym polega upadłość konsumencka;
- wyodrębnia różnice w podziale zadań organów szkoły;
- planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy;
- ocenia system oświaty w Polsce, działalność samorządu uczniowskiego;
- potrafi przeprowadzić kampanię wyborczą do SU;

- aktywnie włącza się w pracę samorządu uczniowskiego;
- inicjuje ciekawe przedsięwzięcia aktywizujące uczniów;
- wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności;
- potrafi wyjaśnić, dlaczego samorząd uczniowski jest szkołą demokracji;
- potrafi dokonać analizy własnych zdolności i kompetencji do wykonywania określonego zawodu;
- właściwie definiuje i określa znaczenie zawodów zaufania publicznego;
- potrafi poprawnie napisać CV i list motywacyjny;
- rozpoznaje przykłady łamania praw człowieka na podstawie informacji uzyskanych z różnych źródeł;
- potrafi przedstawić argumenty uzasadniające niedopuszczalność stosowania kary śmierci;
- umie określić rodzaje swobód obywatelskich i granice wolności;
- dokonuje oceny stopnia przestrzegania praw i wolności obywatelskich;
- wykazuje wpływ, jaki obywatel może mieć dzięki prawom człowieka na życie publiczne;
- wyszukuje i analizuje informacje ilustrujące działania obywateli mające na celu obronę praw i wolności;
- wyszukuje informacje ilustrujące problem przemocy wobec dzieci i nieletnich;
- charakteryzuje swoje zachowanie w przypadku kontaktu z policją lub inną służbą mundurową;
- analizuje wybrane czynności i uprawnienia Policji na podstawie zapisów ustawy o Policji;
- wyszukuje w internecie przykłady *fake news* oraz agresywnego *hejtu*;
- potrafi wykazać i ocenić zależność między wybranymi wydarzeniami politycznymi a działaniami o charakterze agresywnym w internecie;
- potrafi przygotować projekt działań mających na celu ograniczenie lub racjonalne używanie telefonów komórkowych w szkole;
- potrafi wyjaśnić istotę społeczeństwa obywatelskiego;
- umie wyjaśnić, dlaczego zorganizowani obywatele mogą skuteczniej rozwiązywać problemy społeczne;
- argumentuje zasadność postaw obywatelskich, m.in. odpowiedzialności, troski o dobro wspólne i tolerancji;
- rozpoznaje problemy najbliższego otoczenia i szuka ich rozwiązań;
- podejmuje działania na rzecz klasy, szkoły, środowiska lokalnego;
- ocenia bierną postawę obywateli wobec życia publicznego;
- wie, co należy zrobić, aby założyć stowarzyszenie;

- przedstawia cele i formy działań organizacji pozarządowych aktywnych w społeczności lokalnej i regionie;
 - wykazuje, że działalność tego typu organizacji prowadzi do realizacji różnorodnych potrzeb;
-

- rozpoznaje problemy najbliższego otoczenia i szuka ich rozwiązań;
- umie wskazać podstawowe różnice programowe między partiami działającymi w Polsce;
- wymienia formy nacisku związków zawodowych na pracodawców;
- wyszukuje z różnych źródeł informacje i przykłady konkretnych działań związków zawodowych;
- ocenia działalność związków zawodowych;
- umie ocenić postępowanie osób publicznych;
- potrafi omówić różne typy kultury politycznej;
- potrafi stworzyć kodeks etyczny klasy;
- potrafi omówić historyczny proces kształtowania się świadomości narodowej Polaków;
- współuczestniczy w organizacji uroczystości państwowych i szkolnych;
- wyjaśnia, co łączy człowieka z ojczyzną – Polską, przedstawia te więzi na własnym przykładzie;
- potrafi na przykładach z historii omówić różne modele postaw wobec ojczyzny;
- prezentuje postacie patriotów jako wzorce osobowe;
- manifestuje swoje postawy patriotyczne poprzez godne zachowanie i wypełnianie obowiązków obywatela;
- powiększa treść własnej tożsamości lokalnej, regionalnej, etnicznej i obywatelskiej;
- uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską, europejską);
- porównuje strukturę narodowościową II i III Rzeczypospolitej;
- potrafi przygotować prezentację wybranej mniejszości narodowej lub etnicznej;
- propaguje idee tolerancji wobec innych narodów jako przejaw etycznych zasad życia publicznego;
- zna koncepcje genezy państwa;
- wymienia cechy dobrego państwa;
- ocenia relacje państwo – obywatel;
- rozumie i potrafi ustalić podobieństwa i różnice w sprawowaniu władzy w monarchii konstytucyjnej i republice;
- ocenia sytuację obywatela w państwie demokratycznym, autorytarnym i totalitarnym;

- umie uzasadnić wyższość demokracji nad systemem totalitarnym i autorytarnym;
- argumentuje w dyskusji na temat wad i zalet demokracji;
- umie przedstawić historię demokracji;
- zna i rozumie mechanizmy funkcjonowania państwa demokratycznego;
- uzasadnia znaczenie procedur demokratycznych i stosuje je w życiu szkoły oraz grup, w których uczestniczy;
- charakteryzuje uprawnienia organów władzy;
- omawia historię polskich konstytucji;
- dowodzi szczególnego znaczenia konstytucji wśród innych aktów prawnych;
- rozumie różnicę między władzą ustawodawczą a wykonawczą;
- charakteryzuje zasady prawa wyborczego,;
- objaśnia konieczność poparcia większości sejmowej dla Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej (bądź jej działań);
- formułuje treść interpelacji poselskiej;
- omawia procedurę odwołania prezydenta;
- uzasadnia konieczność niezawisłości sędziowskiej;
- umie wymienić organy stojące na straży prawa w RP i określić ich zadania;
- wymienia główne dziedziny prawa;
- przedstawia główne elementy procedury sądowej w procesie cywilnym i karnym;
- przedstawia, jak są wybierane i jak mogą zostać odwołane organy władz samorządowych;
- wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności;
- zna frekwencję wyborczą w swojej miejscowości podczas ostatnich wyborów;
- porównuje i interpretuje wyniki wyborów samorządowych;
- proponuje program wyborczy;
- wskazuje różnice występujące pomiędzy zadaniami poszczególnych struktur samorządu: gminy, powiatu, województwa;
- proponuje przedsięwzięcie na rzecz rozwoju gminy;
- aktywizuje uczniów do realizacji tego przedsięwzięcia;
- rozpoznaje problemy społeczne swojej społeczności lokalnej (np. wynikające z sytuacji demograficznej, gospodarczej, infrastrukturalnej), formułuje sądy dotyczące tych problemów;
- ocenia pracę samorządu powiatowego;
- potrafi określić, czym jest tzw. brexit i omówić jego przyczyny;
- ocenia znaczenie Polski w strukturach Unii Europejskiej;
- ocenia wkład Polski w proces integracji UE;

- potrafi dokonać bilansu korzyści i strat wynikających z członkostwa Polski w UE;
- charakteryzuje główne założenia polskiej polityki obronnej;
- opisuje udział Polaków w misjach pokojowych i pracach organów ONZ;
- rozumie różnicę między ONZ a Unią Europejską;
- ocenia skuteczność działań ONZ dla zachowania pokoju na świecie;
- wskazuje na mapie państwa, w których były prowadzone misje wojskowe lub pokojowe ONZ;
- potrafi zaproponować sposoby pomocy dla krajów rozwijających się możliwe do zrealizowania przez każdego ucznia;
- dokonuje bilansu dobrych i złych skutków globalizacji;
- potrafi pozyskać informacje dotyczące problemu uchodźców i imigrantów w Europie;
- ocenia, czy imigracja może być zagrożeniem czy szansą dla Polski i innych krajów europejskich;
- potrafi uzasadnić zależność życia na Ziemi od zachowania równowagi ekologicznej;
- wskazuje na mapie wybrane miejsca, gdzie nastąpiła klęska o charakterze ekologicznym;
- przygotowuje esej lub prezentację pt. „Ziemia – planeta ludzi”.

Nauczanie dwujęzyczne:

- uczeń bardzo dobrze zna podstawowe słownictwo z omawianych tematów;
- omawia w języku angielskim poznane zagadnienia dotyczące społeczeństwa, edukacji, praw człowieka, państwa i narodu, organizacji, międzynarodowych, mass media;
- bardzo dobrze definiuje po angielsku pojęcia z omówionych tematów;
- wyszukuje i zapisuje informacje w języku angielskim dotyczące poznanych zagadnień;
- omawia w języku angielskim problemy występujące np. w społeczeństwie, państwie, demokracji czy organizacjach międzynarodowych;
- podaje obserwacje i spostrzeżenia na temat poruszanych zagadnień;
- analizuje i proponuje rozwiązania problemów współczesnego świata w języku angielskim;
- wymienia wady i zalety np. państw demokratycznych, UE, ONZ,
- wymienia różnice i mechanizmy poznanych zagadnień.

Ocena „celujący”

Uczeń:

Ocenę „celujący” otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę „dopuszczający”, „dostateczny”, „dobry”, „bardzo dobry” oraz przewaga jego ocen cząstkowych to oceny celujące, i ponadto:

- rozwija własne zainteresowania i jest bardzo aktywny na lekcjach;
- jest żywo zainteresowany tym, co dzieje się w Polsce i na świecie;
- umiejętnie formułuje argumenty, wypowiada się bardzo poprawnym językiem;
- potrafi doskonale zaplanować i zorganizować pracę swoją i innych.
- potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną do oceny problemów, które są rozwiązywane przez władze centralne i samorządowe;
- na wybranych przykładach potrafi ocenić funkcjonowanie w praktyce zasad ustroju RP;
- uzasadnia własne poglądy i stanowiska;
- dokonuje samodzielnej oceny wydarzeń i zjawisk;
- dostrzega związki przyczynowo-skutkowe;
- potrafi łączyć wiedzę z różnych przedmiotów;
- przedstawia obecny stan wiedzy dotyczącej badań socjologicznych;
- zna i cytuje maksymy filozofów i umie je zinterpretować;
- potrafi dokonać krytycznej analizy zjawiska konsumpcjonizmu we współczesnym świecie;
- komunikuje się w sprawach życia społecznego, w tym publicznego, oraz dyskutuje i przedstawia własne argumenty w wybranych sprawach tego typu;
- ocenia sytuację współczesnej polskiej rodziny;
- potrafi wymienić i scharakteryzować pożądane umiejętności człowieka, które ułatwią mu sukces na rynku pracy;
- na podstawie informacji pozyskanych z mediów omawia poziom bezrobocia w kraju z uwzględnieniem różnic terytorialnych i tych wynikających z wieku i kwalifikacji zatrudnionych;
- potrafi przygotować plan racjonalizacji domowego budżetu;
- potrafi stosować prawa konsumenta w praktyce, w tym napisać reklamację wybranego produktu;
- dokonuje wyliczeń zysków z lokaty a vista i lokaty terminowej;
- dokonuje analizy lokalnego rynku pracy pod kątem poziomu bezrobocia, kwalifikacji osób zarejestrowanych i oferowanych miejsc pracy;
- uzasadnia, że godność człowieka jest podstawą różnych systemów moralnych;
- wykonuje projekt dotyczący opracowania programu pomocy dzieciom, których prawa są łamane;

- wyszukuje i opisuje w formie prezentacji przykłady łamania praw dziecka na świecie;
 - dokonuje analizy przestrzegania praw dziecka w swoim najbliższym otoczeniu, w tym w szkole;
 - dokonuje oceny stopnia przestrzegania praw człowieka w Polsce i na świecie;
 - analizuje przepisy Konwencji o Prawach Dziecka;
 - dokonuje analizy preambuły Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka;
 - przygotowuje raport o wybranej akcji dotyczącej obrony prawa człowieka realizowanej przez wybraną organizację pozarządową;
 - wie, w jaki sposób obywatel Polski może złożyć skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu;
 - znajduje informacje na temat działań wybranej partii (jej struktur regionalnych lub centralnych);
 - umie ocenić rolę związków zawodowych w państwie demokratycznym;
 - podaje przykłady łamania praw pracowniczych w Polsce;
 - potrafi dokonać krytycznej analizy wybranej audycji, programu itp.;
 - potrafi przeprowadzić badanie opinii publicznej, dokonać jego analizy i wyciągnąć wnioski;
-

- krytycznie analizuje wybrany przekaz reklamowy;
- ocenia wpływ reklamy na własne zachowania i wybory o charakterze konsumenckim;
- wyszukuje informacje dotyczące działań mających na celu ograniczenie reklam w przestrzeni publicznej;
- projektuje reklamę lub kampanię społeczną podejmującą temat wybranego problemu dotyczącego uczniów lub ludzi młodych;
- przygotowuje materiały do prasy o pracy prezydenta RP;
- rozumie pojęcie „służba cywilna” i jej rolę w państwie demokratycznym;
- potrafi wymienić cechy, które powinien posiadać urzędnik państwowy;
- zna nazwiska dotychczasowych Premierów III RP;
- zna nazwiska ministrów poszczególnych resortów;
- umie wykazać, że decyzje podejmowane w wybranym ministerstwie mają wpływ na życie jego rodziny;
- proponuje w formie pisemnej inicjatywę obywatelską na rzecz powiatu lub województwa;
- organizuje debatę na temat problemów zaobserwowanych na terenie gminy;
- realizuje projekt na temat związany z gminą i publicznie go prezentuje;
- angażuje się w działania obywatelskie na rzecz swojej gminy;

- rozumie, jakie znaczenie ma integracja europejska dla umocnienia pokoju w Europie;
- wie, ilu jest komisarzy oraz ile miejsc w Parlamencie Europejskim posiada Polska;
- wyszukuje wiadomości na temat państw kandydujących do UE;
- przygotowuje prezentację pokazującą przykłady wykorzystania funduszy UE w swoim regionie;
- przedstawia projekt działań dla swojej szkoły wykorzystujący jeden z programów edukacyjnych UE;
- potrafi przedstawić argumenty za obecnością żołnierzy polskich w zagranicznych misjach wojskowych lub przeciw niej;
- wyszukuje z różnych źródeł informacje na temat zamachu na World Trade Center;
- ocenia skutki prowadzonych współcześnie wojen dla pokoju ogólnoświatowego;
- rozumie, w jaki sposób walka z terroryzmem prowadzi do ograniczenia praw człowieka.

Nauczanie dwujęzyczne:

- uczeń oprócz znajomości słownictwa, pojęć, definicji w języku angielskim potrafi wypowiedzieć się na tematy omawianych zagadnień.